

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

SENIORADKA

**ATRAKTCJE
NA KONIEC WAKCJI**

strona 6

KSIĘŻY MŁYN JAK NOWY

REWITALIZACJA FAMUŁ NA OSTATNIEJ PROSTEJ **strona 3**

AKTUALNOŚCI

**OGRÓD
W ICZMP
ODŹYJE**

strona 2

INWESTYCJE

**REMONT
STAREGO
FOLWARKU**

strona 11

SPORT

**DERBY
DLA
WIDZEWA**

strona 15

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

NOWY OGRÓD w Matce Polce

WIZ.: MAT. PRAS.

Już niedługo pacjenci Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki będą mogli cieszyć się z nowego ogrodu. Trwa jego wielka modernizacja.

Niektórzy pacjenci przebywają w Instytucie przez dłuższy czas. Już niedługo dni spędzone w szpitalu uprzyjemni im przepiękny ogród. Pojawia się w nim nowe elementy, m.in. plac zabaw dla dzieci, zewnętrzna siłownia i podjazdy dla wózków, dzięki którym osoby z ograniczoną sprawnością będą mogły łatwo się tam poruszać.

– Wymieniamy również elementy małej architektury ogrodowej, czyli ławki, kosze na śmieci i lampy – mówi Magdalena Krzyżaniak, kierowniczką projektu. – Wprowadzamy nowe nasadzenia i przycinamy to, co się rozrosło.

Wymieniane są także murki, schody i ziemia. Modernizowane jest aż 3,5 ha terenu. Budżet projektu wynosi prawie 10 mln zł. Jednym z bardziej kosztownych elementów jest system nawadniania, który spowoduje, że obsługa ogrodu będzie wygodna. To pierwsza taka rewitalizacja

od początku funkcjonowania Matki Polki. Inwestycja jest w toku, a jej finisz zaplanowano na końcówkę tego roku. Z terenu będą mogli korzystać pacjenci, ich bliscy, pracownicy Instytutu oraz okoliczni mieszkańcy. **KW**

FOTO: ŁÓDZ.PL

ORIENTARIUM ZOO ŁÓDŹ

Jedynie stado kudu małych w Polsce

W Łodzi mieszka jedyne stado kudu małych w Polsce i trzecie pod względem wielkości wśród wszystkich ogrodów europejskich. Zwierzęta można oglądać w Orientarium Zoo Łódź, które jest członkiem komitetu EEP, zarządzającego hodowlą tego gatunku.

Pierwsza para kudu małych, najmniejszych antylop świata, przyjechała do Łodzi z Hanoweru

w 2008 r. – Dziś mieszka u nas sześć osobników: samiec i pięć samic. Zgodnie z rekomendacją koordynatora wszystkie urodzone u nas młode wysyłane są do innych europejskich ogrodów zoologicznych – mówi Tomasz Józwik, członek zarządu Orientarium Zoo Łódź. W 2023 r. łódzkie stado powiększy się o kolejnego samca i kolejną samicę.

red

INFO

Wybieg kudu w Orientarium Zoo Łódź znajduje się w pobliżu pawilonu „Afryka”. Zwierzęta można oglądać codziennie, w godzinach otwarcia ogrodu: od 9:00 do 19:00.

FOTO: MAT PRAS

WODOROWY AUTOBUS na testach w Łodzi

Pod koniec sierpnia MPK-Łódź będzie testować wodorowy autobus. To pierwszy tego typu pojazd w naszym mieście. Sprawdź sam, jak się podróżuje dzięki „zielonej” energii.

Łódź bierze udział w projekcie Unii Europejskiej związanym z promocją autobusów wodorowych jako zeroemisyjnego transportu w aglomeracjach miejskich. W Polsce tylko Łódź i Gdańsk będą miały możliwość takich testów.

Autobus Caetano H2 City Gold napędzany wodorem będzie kursować 29 i 31 sierpnia na linii 77, a 30 sierpnia wsiądziemy do niego na linii 55. Jest on wyposażony w pięć zbiorników wodoru o łącznej pojemności 37,5 kg, które pozwalają na przejechanie do 400 km. Samo tankowanie trwa ok. 9 minut. Jedyną emisją z wytworzenia energii, jaką produkuje autobus, jest para wodna. Pozwala to na ekologiczne podróże w trosce o nasze środowisko.

TAnd

ŁÓDZKIE SCHRONISKO

SŁODZIANKI do wzięcia

Groszek, Natka i Selerek to maluchy gotowe do adopcji. Mają zaledwie ok. 6-8 tygodni. Choć są jeszcze trochę nieporadne, to nie można odmówić im odwagi i ciekawości świata.

Szczeniaki to nie lada wyzwanie dla nowych właścicieli, jednak wszystkie swoje psoty i wybryki będą w stanie wynagro-

dzić urokiem i zaproszeniami do wspólnych zabaw. Pieski opuszczą schronisko zachipowane i zaszczepione. Kiedy dorosną, mają zagwarantowaną bezpłatną kastrację lub sterylizację.

Osoby zainteresowane adopcją tych piękności zapraszamy do kontaktu ze schroniskiem: schronisko.biuro@o2.pl.

RedSc

We wtorek, 15 sierpnia, łódzkie obchody Święta Wojska Polskiego rozpoczął msza w bazylice archikatedralnej św. Stanisława Kostki. Złożono kwiaty i zapalono znicze przy Grobie Nieznanego Żołnierza.

FOTO: ŁÓDZ.PL

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE PIES NA TROPIE NARKOTYKÓW

We wtorek, 8 sierpnia, policjanci z Wydziału do Walki z Przestępczością Narkotykową zatrzymali 39-latkę.

W sklepie przy ul. Abramowskiego Oskar, pies tropiący, znalazł wiaderko z białymi kryształkami.

Funkcjonariusze zabezpieczyli 60 gramów mefdronu, a do tego telefony komórkowe, pieniądze oraz wagę elektroniczną. Podejrzany przyznał, że to jego własność. Grozi mu do 10 lat więzienia.

red

Największa rewitalizacja na finiszu

Największa i najważniejsza łódzka rewitalizacja dobiega końca. Zabytkowe osiedle przemysłowo-mieszaniowe Księża Młyn zostanie w pełni wyremontowane do końca 2023 r. To szczególnie ważne miejsce na mapie Łodzi, zabytek, który jest unikatem na skalę światową.

Odnowionych zostanie tam łącznie aż 47 obiektów: kamienic, lokali gastronomicznych i użytkowych oraz budynków gospodarczych. Wiele z nich możemy już podziwiać w pełnej krasie. Rewitalizacja na Księżym Młynie jest kompleksowa i obejmuje każdy, nawet najmniejszy, element. Famuły są odnawiane od piwnic aż po dachy – wzmocniane są konstrukcje budynków, zmieniają się wnętrza,

pięknieją podwórza. Prace, w większości wykończeniowe, trwają jeszcze w budynkach przy ul. Fabrycznej 19 i 19A, ul. Przędzalnianej 53, 55, 65 i 59 oraz ul. Księża Młyn 7 i 11. Pod tym ostatnim adresem już wkrótce pierwszych gości powita nowy lokal gastronomiczny, właśnie zakończył się proces wylaniania ajenta.

Bezpieczeństwo na osiedlu

Na całym Księżym Młynie trwa instalacja kamer, które zostaną włączone do miejskiego systemu monitoringu, zarządzanego przez Łódzką Straż Miejską. Zwiększy to bezpieczeństwo mieszkańców i gości, także podczas wielu imprez plenerowych. Do takich wydarzeń przeznaczono

teren pośrodku osiedla.

Nowa ścieżka rowerowa

Już wkrótce na Księżym Młynie będzie można wygodnie dojechać rowerem. Rozpoczęła się budowa drogi rowerowej, biegnącej śladem dawnej kolei Scheiblerowskiej. W tej chwili prace koncentrują się na odcinku od ul. Przędzalnianej do al. Śmigłego Rydza. W ramach tej inwestycji powstaną przejazd rowerowy i przejścia dla pieszych przez ul. Przędzalnianą, nowy chodnik, ławki i kosze na śmieci oraz oświe-

lenie. Nie zabraknie zieleni – robotnicy zasadzą ponad 100 nowych drzew i kilkadziesiąt krzewów ozdobnych.

red

INFO

Dobre wieści mamy również dla wielbicieli zabytkowych smaczków. Przy okazji rewitalizacji zostanie odnowiony szlaban przy ul. Przędzalnianej.

FOT.LODZ.PL

Jeden wiadukt gotowy – co z kolejnymi?

Pierwszym z trzech remontowanych wiaduktów na ul. Przybyszewskiego jeździmy już w dwie strony, ale prace przy inwestycji wciąż trwają.

Ruch po wiadukcie na ul. Przybyszewskiego od kilku dni odbywa się w dwóch kierunkach. Jego otwarcie ułatwia dojazd z Widzewa i Olechowa do centrum, odciąża również trasę W-Z. Na swoją trasę wróciła linia 96, która już kursuje nowo otwartym wiaduktem z Teofilowa na Janów. Wraz z powrotem linii 96 na swoją trasę ul. Widzewską wróciły także autobusy 64A i 64B.

Raport z placu budowy

To nie koniec inwestycji. Intensywne prace trwają na częściach południowej i tramwajowej. Na wiadukcie tramwajowym prowadzone są roboty przygotowawcze pod montaż belek nośnych. W części południowej wykonawca rozpoczął już robótki i frezowanie jezdni.

Jakie będą nowe wiadukty?

Nowe wiadukty będą miały po trzy pasy. Zarówno autobusy, jak i tramwaje MPK-Łódź mają się poruszać środkową estakadą. Powstanie tramwajowo-autobusowo-kolejowy węzeł komunikacyjny przy ul. Niciarnianej i ul. Papierniczej. Tu też znajdą się parkingi. Nie zabraknie nowych drzew, krzewów i traw ozdobnych. Wartość inwestycji to ponad 80 mln zł.

ML

WIZ. PLAN3D ADRIAN BOGUTCZAK

MCM ŚRÓDMIEŚCIE

PORADNIA PRZY PRÓCHNIKA DO REMONTU

Niecałe 2 lata temu z sukcesem zakończyła się modernizacja parteru poradni POZ w przychodni przy ul. Próchnika 11. Teraz przyszła pora na kolejny etap. Miejskie Centrum Medyczne „Śródmieście” czeka remont poradni rehabilitacyjnej.

Jeszcze w 2023 r. rozpoczną się prace w poradni rehabilitacyjnej, znajdującej się w budynku przychodni przy ul. Próchnika 11. Remont ma obejmować pierwsze piętro oraz klatki schodowe, zakupiony zostanie też specjalistyczny sprzęt medyczny. Zmieniona będzie aranża-

cja pomieszczeń, w których robotnicy założą również nowe posadzki. Recepcja i gabinety otrzymają nowe meble.

Po zakończeniu przebudowy zwiększy się komfort pacjentów i poprawi się funkcjonalność obiektu. Do dyspozycji łodzian oddana zostanie zmodernizowana poradnia rehabilitacji, która będzie jedną z najnowo-

wszejszych działających w centrum Łodzi. Wizualizacje są już gotowe, niebawem zostanie wyłoniony wykonawca.

red

NIEWIDZIALNA KAMIENICA PRZESTANIE STRASZYĆ?

Wiele wskazuje na to, że saga związana z wyburzoną kamienicą przy ul. Piotrkowskiej 58 doczeka się zakończenia. PGE Dystrybucja w końcu chce sprzedać teren po dawnym budynku. Pojawili się też chętni – to trzy łódzkie firmy.

Kamienica przy ul. Piotrkowskiej 58 została wyburzona ponad 10 lat temu. Wówczas to Łódzki Zakład Energetyczny (dzisiaj

PGE Dystrybucja) przejął od miasta nieruchomość. Obiecał jednocześnie, że budynek wyburzy, a później go odbuduje w niezminionej formie. Z pierwszej części obietnicy zakład wywiązał się w 100%. Problemem okazała się odbudowa. PGE nie była zainteresowana postawieniem nowego budynku przy ul. Piotrkowskiej i mimo licznych pytań mieszkańców,

poselskich interpelacji i dziesiątek artykułów w łódzkiej prasie, „dziura” w pierzei od lat rujnuje wizerunek reprezentacyjnej ulicy miasta. Państwowa spółka dopiero niedawno ogłosiła przetarg na sprzedaż dwóch nieruchomości: budynku przy ul. Piotrkowskiej 56/58 i właśnie terenu przy ul. Piotrkowskiej 58. Niestety dla pojawili się chętni, dlatego PGE zrobiła drugie podej-

ście i teraz chce sprzedać obie nieruchomości w trybie negocjacji. Zgłosiło się do nich trzech chętnych.

Trzy łódzkie firmy

Na stronach PGE Dystrybucja można znaleźć dokumenty, z których wynika, że zainteresowane „dziurą” są trzy przedsiębiorstwa. Jednym z nich jest Budomal – przedsiębiorstwo znane głównie z budowy dróg, ale także

z remontu wieżowca ZUS przy ul. Zamenhofa. Firma budowała także obecną siedzibę mBanku w Nowym Centrum Łodzi. Kolejna firma to Hammermed II Nieruchomości, która w 2010 r. zmodernizowała fabrykę przy ul. Kopcińskiego 73/75. Wyremontowała też zabytkową willę Karola Reisfelda przy ul. Rewolucji 1905 r. 67. Wśród zainteresowanych jest też EPOL Holding, który wy-

budował m.in. biurowiec u zbiegu ulic Sienkiewicza i Tymienieckiego.

To, czy jedna z firm ostatecznie przejmie Piotrkowską 58, nie jest jeszcze pewne. Nie wiadomo również, jakie będzie miała plany co do nieruchomości, jednak informacja o negocjacjach daje nadzieję, że saga o „niewidzialnej kamienicy” doczeka się zakończenia.

JB

FOTO: ŁODZ.PL

POJEDZIEMY RONDEM NA POMORSKIEJ

Trwa budowa ronda u zbiegu ulicy Pomorskiej, Edwarda i Krokusowej. Wykonawca ułożył już ostatnią warstwę asfaltu. Po nowym rondzie pojedziemy na początku września.

Do tej pory skrzyżowanie z łamanym pierwszeństwem niektórym uczestnikom ruchu sprawiało kłopot. Rozbudowujące się wokół osiedla, większa liczba samochodów czy powstanie centrum handlowego zmieniło kierunki podróży i nawyki prowadzących. Aby pogodzić wszystkie kierunki ruchu i upłynnić przejazd, podjęto decyzję

o budowie ronda zbiegu ulic Pomorskiej z Edwarda i Krokusową.

Obecnie pracownicy układają ostatnie warstwy asfaltu. Podczas przebudowy wykonano również niezbędną infrastrukturę podziemną. W obrębie skrzyżowania powstały nowe chodniki i ścieżka rowerowa. W ciągu kilku dni złożone zostaną dokumenty o pozwolenie na użytkowanie. W najbliższym czasie przybędzie jeszcze oznakowanie poziome i pionowe. Po nowym rondzie pojedziemy z początkiem września, na swoją trasę wrócą również autobusy. TAnd

FOTO: MAT. PRAS.

WIELKA SIATKÓWKA W ŁODZI

Siatkarskie emocje w Atlas Arenie. W Łodzi swoje mecze rozegra grupa C turnieju eliminacyjnego do Igrzysk Europejskich w Paryżu. Wśród drużyn, które będą walczyć o awans, są Polki.

Łódzkich fanów siatkówki czekają wielkie emocje. Między 16 a 24 września w Łodzi zostanie rozegranych 28 meczów siatkarskich, w których zmierzą się ze sobą narodowe reprezentacje: Polski, USA, Kolumbii, Niemiec, Tajlandii, Słowenii, Włoch i Korei Południowej. Dziennie będziemy mogli zobaczyć aż cztery spotkania.

Łódzka Atlas Arena, która jest tegorocznym gospodarzem, od początku istnienia gościła

największe siatkarskie imprezy. W ostatnich latach odbyły się w niej ważne wydarzenia siatkówki kobiet, m.in. Mistrzostwa Świata w 2022 r. czy Mistrzostwa Europy w 2019 r. Łódzcy kibice już nie raz pokazywali, że potrafią ponieść drużyny narodowe do wielkich osiągnięć. Zarówno męska, jak i żeńska reprezentacja Polski w Atlas Arenie, niesiona dopin-giem kilkunastu tysięcy gadeł, osiągała świetne wyniki.

Bilety na mecze turnieju kwalifikacyjnego można zakupić za pośrednictwem serwisu ebilet.pl.

PB

BIBLIOTECZNY

ROZKŁAD
JAZDY

W ŚRODĘ

WAKACYJNY SZACH MAT
Biblioteka Kostka
(ul. Kostki-Napierskiego 4)
16 sierpnia, godz. 16:00

Miłośnicy gry w szachy spotykają się w każdą środę na rozgrywki. Jeżeli chcesz wziąć udział w zajęciach, koniecznie weź ze sobą szachownicę (jeśli ją masz). Zajęcia są dla zawodników i początkujących.

W PIĄTEK I W SOBOTĘ

BIBLIOTEKA W PLENERZE
18 sierpnia

- Głośne czytanie bajek (ul. Garnizonowa 38), godz. 10:00–11:00
- Retro podwórko, czyli jak bawili się nasi dziadkowie i rodzice (park Źródlika), godz. 10:00–13:00
- Biblioteka pod klonem – Bookcrossing połączony z konkursami i zagadkami (skwer przy bibliotece, ul. Lumumby 42), godz. 10:30–14:00
- Zielono mi, czyli bajkowe zabawy na trawie (park przy ul. Skalnej), godz. 11:00–13:00
- Letni amfiteatr kulturalny „W małym kinie” – koncert zespołu Retro (park Słowackiego), godz. 11:00
- Wakacyjne spotkanie (park Podolski), godz. 11:00–13:00
- Czytanie na trawie (park Sienkiewicza), godz. 11:00–13:00
- Zabawy z chustą (ul. Garnizonowa 38), godz. 14:00–15:00

19 sierpnia

- Lato z biblioteką (park Julianowski, plac zabaw (Cyganka)), godz. 11:00–13:00
- Czytanie na zielonym dywanie – czytanie i animacje dla dzieci (ogród przy bibliotece, ul. Boya-Żeleńskiego 15), godz. 11:00–14:00

Na bezpłatne wydarzenia dla dużych i małych zaprasza Biblioteka Miejska w Łodzi. Sprawdź, co szykuje na nadchodzący tydzień.

W CZWARTEK

KOŚCI W WOLNOŚCI
Biblioteka Wolność (pl. Wolności 4)
17 sierpnia, godz. 16:00

„Kości w Wolności” to cykl poświęcony grom RPG! Podczas niego nauczycie się malować figurki bohaterów, tworzyć niezapomniane scenerie i odgrywać epickie historie, a to wszystko zupełnie za darmo! Od sierpnia do września, w każdy czwartek, w bibliotece Wolność rządzi nieskrępowana wyobraźnia.

LETNIA AKADEMIA JAZZU

ORKIESTRA
Z PARYŻA

FOT. MAT. PRAS.

Kolejny koncert Letniej Akademii Jazzu już w czwartek, 17 sierpnia, w klubie Wytwornia (ul. Łąkowa 29). Tego wieczoru przed publicznością wystąpi, po raz pierwszy w Polsce, Les Frères Smith, orkiestra z Paryża.

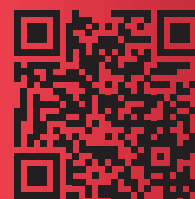
Les Frères Smith to wzbuchowa i barwna orkiestra złożona z kilkunastu członków, z których wszyscy noszą to samo nazwisko – Smith! Ich muzyka to połączenie afrobeatu z transowymi rytmami,

ethno-jazzu z soulem, porywających melodii i wyjątkowej energii, która podrywa ludzi do tańca. W 2011 r. Les Frères Smith wydali swój pierwszy album „Contraband Mentality”, a w 2015 r. płytę „Free to Go”. Program radiowy Fonkadelica porównał to wydawnictwo z legendami, takimi jak Fela Kuti, Mulatu Astatké i James Brown, podczas gdy Parisdjs.com określiło ich płytę jako „hipnotyzujący tour-de-force w fun-

kowej muzyce afro”. Koncerty Les Freres Smith to muzyczne święto afrobeatu i kultury wschodnio-afrykańskiej, którą bracia Smith przywiezła również do Polski. Koncert rozpocznie się w czwartek, 17 sierpnia, o godz. 20:00. Bilety na koncerty w ramach 16. Letniej Akademii Jazzu są dostępne w sprzedaży. Szczegóły na www.wytwornia.pl oraz www.letniaakademiajazzu.pl. EMA

INFO

W środę, 16 sierpnia, śledź profil „Łódź.pl” na Facebooku. Ok. godz. 12:00 będzie można wygrać zaproszenia na koncert Les Frères Smith.

WYDARZENIE POD PATRONATEM

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORÓW | DLA RODZIN | DLA KOSZALCZYCZYŃIAKÓW

DZIEJE SIĘ W
ŚRODĘ

Zumba w sercu miasta

O godz. 19:00 na rynku Manufaktury rozpoczną się zajęcia zumbi z instruktorami Saturn Fitness. Podczas jednego treningu zumbi można spalić nawet 600 kalorii, a do tego dochodzi jeszcze potężna porcja endorfin i znakomity humor na resztę dnia! Nie może Cię zabraknąć. Wstęp wolny.

DZIEJE SIĘ W
CZWARTEK

Barbie Cuban Party

O godz. 20:00 w Manuarie (ul. DREWNOWSKA 58) rozpocznie się Barbie Cuban Party. To z pewnością będzie szalony wieczór. Na imprezie goście będą mogli spróbować drinków przygotowanych specjalnie na tę okazję. Wstęp wolny.

FOT. FREEPIK

Warto już dziś zaplanować sobie zajęcia na drugą połowę sierpnia i początek września. Kilka łódzkich instytucji ma atrakcyjne oferty dla seniorów.

W sobotę, 26 sierpnia, Miejskie Centrum Medyczne im. Jonshera przy ul. Przyrodniczej 7/9 w godz. 10:00–13:00 zaprasza na zajęcia. Wśród nich m.in. porady zdrowego odżywiania, ćwiczenia na zdrowe plecy, zajęcia na siłowni w parku, gry i zabawy zręcznościowe, a nawet wspólny marsz nordic walking. Zapisy nie są wymagane, a spotkania odbywają się bezpłatnie. 9 i 16 września, w tym samym miejscu i w tych samych godzinach, zajęcia organizuje MCM. W razie niepogody nie trzeba ich odwoływać. Obok siłowni

zewnątrznej i zieleńca centrum ma do dyspozycji budynek z miejscem niezbędnym do spotkań i zapleczem socjalnym.

Impreza z DJ-ką

25 sierpnia, w ramach XII Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Retroperspektywy, imprezę taneczną poprowadzi DJ Wika – najstarsza didżejka w Polsce, zaangażowana w sprawy seniorów. Zabawa rozpocznie się o godz. 21:30 przy ul. Tymienieckiego 3. Na imprezę nie ma zapisów. Jest ona bezpłatna.

Wystawa wybitnego fotografa

Muzeum Miasta Łodzi, 2 września, organizuje oprowadzanie po wystawie prac Chrisa Nienthala, prezentującej ok. 200 zdjęć wybitnego fotografa. Spotkanie rozpoczyna się o godz. 12:00, trzeba się na nie zapisać pod nr. tel. 42 307 13 82 lub 692 926 319. Do muzeum obowiązują bilety.

WYKORZYSTAJ KOŃCÓWKĘ WAKACJI

Na świeżym powietrzu

Ogrodnictwo to pasja wielu seniorów. Z myślą o nich łódzki Ogród Botaniczny organizuje warsztaty. W czwartek, 31 sierpnia, o godz. 17:00 będzie można poznać „Tajemnice do-

skonałego trawnika”, a „Zasady upraw drzew i krzewów” o tej samej godzinie, 14 września. Spotkania odbywają się w Botaniku przy ul. Retkińskiej 39/65. Są prowadzone w ramach szerszego cyklu „Akademia Ogrodnika”. Na warsztaty obowiązują zapisy pod nr. tel. 42 688 44 20. Skorzystamy z nich, kupując bilet do ogrodu.

A może spacer?

Bardzo ciekawą propozycję ma ośrodek Wyspa Kultury z Radogoszcza, należący do Miejskiej Strefy Kultury. W sobotę, 26 sierpnia, między godz. 12:00 a godz. 13:30 zaprasza na spacer śladami... literoduchów. Czym są? To dawne, w większości przedwojenne, malowane reklamy i napisy, które do dziś zachowały się na

kilkudziesięciu łódzkich budynkach. Na spacer nie trzeba się zapisywać. Udział w nim jest bezpłatny, a rozpoczyna się przy ul. Pomorskiej 23.

Coś dla ciała i ducha

Stowarzyszenie Na Fali, zdobywca mikrograntów dla seniorów, zaprasza łódzian 60+ na zajęcia: 26 sierpnia godz. 16:00 – „Interpretacja wyników laboratoryjnych” i „Jak korzystać z leczenia sanatoryjnego” oraz 2 września o godz. 16:00 – „Jesteś tym, co jesz. Co można i co trzeba zmienić w diecie seniora?”. Od 9 do 30 września prze-

widziano cotygodniowe, sobotnie spotkania – „Praktyczne przygotowywanie prostych i zdrowych dań i tworzenie przykładowych jadłospisów dla seniora”. Spotkania będą się odbywać przy ul. Piotrkowskiej 117. Obowiązują zapisy. Zgłoszenia przyjmowane są na fanpage'u Stowarzyszenia Na Fali oraz pod nr. tel. 784 359 528.

Kreatywne pisanie

W sobotę, 9 września, Teatr Pinokio zaprasza seniorów na warsztaty pisania listów, ale nie takich zwyczajnych. Teatr chce zachęcić do pracy ze swoim ciałem i emocjami. Przy kultowych utworach zespołu The Beatles, Elvisa Presleya i Skaldów (oraz oczywiście przy

kubku ciepłej herbaty) seniorzy spróbują napisać list do samych siebie pt. „Czy jest coś, co chcielibyśmy powiedzieć sobie z przeszłości?”.

Zajęcia można rezerwować pod nr. tel. 42 636 13 41. Odbędą się w godz. 12:00–14:00.

Zanim przejdziemy do opisu imperium Karola Scheiblera na Księżym Młynie, trzeba wspomnieć o jego sąsiadach, czyli rodzinie Grohmanów, którzy już wcześniej z powodzeniem prowadzili bawelniany biznes na terenie pobliskiego posiadła Lamus. Przy okazji można przesłać, jak rodziły się łódzkie fortuny.

12 czerwca 1842 r. władze miejskie zawarły kontrakt na wieczystą dzierżawę dawnego posiadła młyńskiego z Traugottem Grohmanem (ur. w 1785 r.). Przybył on w latach 20. XIX w. do Królestwa Polskiego z Saksonii i zamieszkał w Warszawie, a potem prowadził manufakturę bawelnianą w Zgierzu. Skuszony lepszymi widokami, przeniósł się do Łodzi, obejmując tereny w okolicach ulic Tylnej i Targowej, i zobowiązał się do uruchomienia przedsiębiorstwa, ale finalnie postawił na bawełnę. I nie pomylił się.

Dobry start

Na gruntach, należących do zdewastowanego młyna, stary Grohman wystawił jednopiętrowy gmach fabryczny i sześć budynków mieszkalnych dla robotników. Fabryka posiadała przedziałnię z ośmioma maszynami i 2400 wrzecionami oraz 60 warsztatów tkackich bawełny. Budynki były murowane, kryte dachówką. Dookoła powstał ogród. Całe posiadło nabył potem Grohman na własność, „aby miasto upiększyć, sztachetami zagrozić i drzewa posadzić”. Wystawił na początek nieduży, zachowany do dziś dom przy ul. Tylnej. W połowie lat 40. XIX w.

Pierwszy zakład Traugotta Grohmana w posiadle Lamus z lat 40. XIX w.

KARIERA

Wielki, bawelniany kompleks Grohmanów w II poł. XIX w. w rejonie ulic Targowej, Tylnej i Emilii (Tymienieckiego). Jeden z wydziałów fabryki L. Grohmana

GROHMANÓW

pracowały już pełną parą pierwsze oddziały fabryki – przedziałnia i tkalnia. W 1853 r. zakład zatrudniał 122 osoby, a roczna wartość produkcji wynosiła 55 tys. rubli. Był to wówczas drugi pod względem wielkości zakład w Łodzi, po fabryce Ludwika Geyera, dbającą przy tym o dobrą markę. Oskar Flatt w „Opisie miasta Łodzi 1853” pisał: „Wyroby tej fabryki odznaczają się doborowym gustem, a szczegól-

nie dobrym gatunkiem materiału”.

Ojcowizna

Traugott Grohman miał tylko jednego syna Ludwika (ur. w Warszawie 28 sierpnia 1826 r.), który po śmierci ojca w 1874 r. przejął rodzinny interes i rozwinął go na dużą skalę. Pomógł mu również ożenek z Pauliną Adelą Trenkler, córką zamożnego kupca, co wzmocniło jego pozycję. Ludwik rozbudował zakład i postawił nowoczesny, wielowydziałowy kombinat włókienniczy z wielką tkalnią przy ul. Targowej. W latach 1861–1869 był także radnym miejskim. W latach 80. XIX w. zbudował okazałą willę przy ul. Tylnej. Ludwik Grohman był założycielem pierwszej fabrycznej straży ogniowej oraz komendantem Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej. Działal także w sferze finansów jako członek Banku Handlowego i długoletni prezes zarządu Towar-

zystwa Kredytowego Miejskiego w Łodzi. Zmarł w 1889 r., pozostawiając córkę Annę Melanię oraz pięciu synów: Henryka, Karola, Pawła, Alfreda i Leona.

Geny biznesu

Po śmierci ojca prowadzenie firmy przejął 27-letni wówczas Henryk Grohman, który rozwijał firmę, przekształcając zakłady w Towarzystwo Akcyjne Zakładów Przemysłowych Ludwika Grohmana. Z powodzeniem kierował wielkim rodzinnym interesem aż do śmierci w marcu 1939 r. Jego sylwetkę szerzej prezentujemy w pomnikowym cyklu na „Krańcówce”. Nawiązanie we wstępie do łódzkiego króla bawełny nie jest przypadkowe, bowiem w 1921 r. doszło do połączenia firmy Scheiblerów z fabryką Grohmanów, które utworzyły ogromny kompleks produkcyjny, czyli Zjednoczone Zakłady Włókiennicze Karola

Scheiblera i Ludwika Grohmana SA w Łodzi. Były to bodaj największe w tej branży zakłady w Europie, co potwierdziło budowaną przez kilka

w przedziałnictwie bawełny. Zakłady Geyera, Grohmana, Landego i Moesa wytwarzały w połowie XIX w. 2/3 produkcji okrę-

Ludwik Grohman – twórca i komendant Łódzkiej Straży Ogniowej

dekad pozycję Łodzi na rynku międzynarodowym. Już dekadę po otrzymaniu statusu osady fabrycznej Łódź stała się najważniejszym ośrodkiem produkcji bawełnianej w Królestwie Polskim. W latach 1831–1849 wytwórczość tkanin wzrosła ponad trzydziestokrotnie! Udział Łodzi w produkcji tkackiej wynosił ponad 60%, miała ona także wiodącą rolę

kiego, a wskaźniki jeszcze wzrosły po uruchomieniu przedziałni Scheiblera. Mimo konkurencji i rozwoju tkactwa w Pabianicach, Konstancynie, Aleksandrowie, Żgierzu czy Tomaszowie to w skali branży bawełnianej w 1864 r. Łódź skupiała 40% wartości produkcji, szacowanej na 1,3 mln rubli! A potem było już tylko więcej i więcej... agr

NOWY ROK SZKOLNY

tuż tuż

Choć wakacje trwają w najlepsze, zanim się obejrzymy, rozpocznie się nowy rok szkolny. Wakacyjny luz, któremu często towarzyszy zawieszenie zasad panujących w domu na co dzień, zmieni się nagle w konieczność dostosowania do szkolnych obowiązków, klasówek i zajęć dodatkowych. Podpowiadamy, jak przygotować dziecko, żeby ta zmiana nie była zbyt gwałtowna i stresująca.

INFO

Do 30 listopada można składać wnioski o świadczenie Dobry Start, czyli wsparcie dla uczniów szkół, aż do ukończenia przez nich 20. roku życia (dla dzieci z niepełnosprawnościami do 24 r.ż.). Wnioski można składać wyłącznie drogą elektroniczną (poprzez portal Emp@tia, przez bankowość elektroniczną lub portal PUE ZUS). Wypłata świadczenia będzie odbywać się na wskazane konto bankowe.

FOTO: FREEPIK

Dobry sen

Jedną z rzeczy, która całkowicie zmienia się podczas wakacji, są pory zasypiania i wstawania. Dzieci, które w roku szkolnym wstały przed 7:00 albo wcześniej, teraz śpią prawie do południa. I są aktywne do późnych godzin nocnych. To pierwsza zmiana, którą warto zacząć wprowadzać z odpowiednim wyprzedzeniem. Potrzebny jest bowiem czas, żeby organizm dziecka dostosował się do nowych pór snu i aktywności. To z pewnością ułatwi nam wejście w nowy rytm i pozwoli uniknąć stresu związanego z porannym przygotowywaniem się do szkoły.

Czas na wyprawkę

Niezależnie od tego, czy dziecko dopiero zaczyna edukację, czy kontynuuje naukę w kolejnej klasie, dobrze jest poświęcić teraz czas, by skompletować potrzebne wyposażenie. Zaangażuj pociechę w te przygotowania i pozwól mu wybrać przybory szkolne. Jeśli dziecko zaczyna nową szkołę i nie wiesz, czego wymagają nauczyciele, możesz kupić to, co na pewno się przyda: plecak, bidon, pojemnik na drugie śniadanie, piórnik, podstawowe przybory do pisania, worek na buty. Jeśli zaś posiada część wyposażenia z ubiegłego roku, to dobry moment, by je przejrzeć, odświeżyć i zdecydować, czy na pewno się jeszcze nadaje. W przypadku szkolnego obuwia, stroju galowego czy kostiumu sportowego najlepiej sprawdzić, czy dziecko z niego nie wyrosło – dzięki temu nie spotka nas niemiła niespodzianka.

Opowiedz o zmianach

Jeśli w nadchodzącym roku szkolnym coś się zmieni, porozmawiaj o tym z dzieckiem. Być może dopiero zaczyna swoją przygodę ze szkołą albo zmienia klasę. Może się przeprowadziliście lub będzie samo wracać ze szkoły. Każdą taką sytuację warto omówić, poznać obawy dziecka. Nie bagatelizujmy ich, a raczej pokażmy, jak można rozwiązać problem. Przede wszystkim jednak pamiętajmy, żeby okazać mu wsparcie, zamiast umniejszać jego odczuciom. Czasem wystarczy tylko powiedzieć: „rozumiem Twoje uczucia, w razie czego jestem obok”. Innym razem możemy przećwiczyć daną sytuację, np. pokonać drogę ze szkoły do domu lub odwrotnie – najpierw wspólnie, potem dziecko z przodu, rodzic z tyłu, na koniec zaś samo dziecko, a rodzic czeka w umówionym miejscu.

Nauka samodzielności

Wraz z rozpoczęciem edukacji szkolnej dzieci z roku na rok stają się coraz bardziej samodzielne. Jednak na początku potrzebne jest im nasze wsparcie w zdobywaniu kolejnych umiejętności. Dlatego warto trenować zachowania, które niedługo staną się ich udziałem. Dla najmłodszych dzieci może to być nauka szybkiego przebierania się, zmiany obuwia czy pakowania plecaka. Dla ich starszych kolegów trening samodzielnego pakowania się do szkoły, przygotowania drugiego śniadania czy przekąski po powrocie do domu. Jeśli dziecko będzie wracać do domu przed rodzicami i jest to nowa sytuacja, przećwiczymy z nim również otwieranie i zamykanie drzwi czy przyzwyczajmy do zostawiania w domu bez dorosłych.

Równowaga to podstawa

Choć dziecko od początku września będzie miało szkolne obowiązki, wciąż potrzebuje także wypoczynku i zabawy. Planując rozmaite zajęcia, koniecznie uwzględnij kilka godzin dziennie na „nicnierobienie” i spontaniczną aktywność. Spontaniczną, czyli taką, na którą dziecko w danym momencie ma ochotę. Nawet jeśli Tobie wydaje się to marnowaniem czasu.

MIASTO WSPÓŁTWORZONE

FOTO: MAT. PRAS., ŁODZ.PL, FREEPIK

Wystawa artystów MŁODYCH DUCHEM

Do 29 sierpnia w Fabryce Aktywności Miejskiej można obejrzeć prace będące efektami działań uczestników Akademii Kreatywnego Seniora – projektu edukacyjnego realizowanego przez Akademię Sztuk Pięknych w Łodzi. Ilustracje, tkaniny, obrazy oraz rysunki 40 artystów i artystek znajdują się na trzecim piętrze budynku przy ul. Tuwima 10.

Zawsze jest czas, by zrobić coś po raz pierwszy. Wystarczy chęć, a okazja znajdzie się sama. Takie założenie przyświeca Akademii Kreatywnego Seniora działającej od 2014 r.

przy Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Osoby będące jej częścią próbują swoich sił w fotografii, malarstwie i rysunku.

Biuro, oddziały... i galeria?

Skąd pomysł, aby w budynku Biura Aktywności Miejskiej organizować wystawy? Powodem są mieszkańcy i mieszkanki Łodzi. Dzięki wspólnym działaniom tworzy się kapitał społeczny, zaangażowani poznają siebie nawzajem, wymieniają wiedzę o umiejętnościach, mogą

liczyć na wsparcie przy kolejnych inicjatywach. To jednak nie wszystko. Sztuka stwarza okazję do rozwijania jednej z najważniejszych w miejskim życiu umiejętności – patrzenia na świat z perspektywy innego człowieka. W końcu zdjęcia, obrazy i ilustracje to fragment czyjegoś życiorysu, zamknięty w małym dziele sztuki.

Społecznicy i artyści

Fabryka Aktywności Miejskiej jest otwarta na inicjatywy – profesjonalne i amatorskie. Każdy pomysł, który pozwa-

ła lepiej zrozumieć perspektywę mieszkańca i mieszkanki, będzie tam mile widziany. Zgłoś swój pod adresem: k.pawlik@uml.lodz.pl.

red

ZDROWIE

Jak postępować przy UKĄSZENIACH I UŻĄDLENIACH?

grożenie zwłaszcza dla osób uczulonych na jad owadów, ale nie tylko. Niektóre owady, np. kleszcze, przenoszą choroby, które mogą zagrażać zdrowiu i życiu.

Ugryzienie komara – co robić?

Po ugryzieniu komara na skórze pojawia się swędzący bąbel. Objawy te można zniwelować maścią z pantenolem, alantoiną lub aloesem.

Postępowanie po ukąszeniu kleszcza

Po powrocie ze spaceru warto obejrzeć ciało: pa-

chwiny, miejsca za uszami czy załamania kolan. Jeśli znajdziesz kleszcza, niezwłocznie go wyjmij. Im szybciej to zrobisz, tym mniejsze ryzyko zakażenia boreliozą. W aptece możesz znaleźć zestawy ułatwiające jego usunięcie, jeżeli jednak nie chcesz robić tego samodzielnie, udaj się do lekarza. Po wyciągnięciu pajęczaka obserwuj to miejsce. Jeśli zauważysz wędrujący rumień, zgłoś się do lekarza.

Użądlenie przez osę

U osób, które nie są uczulone na jad, oprócz bólu pojawia się opuchlizna.

Ci, którzy mają alergię, mogą skarżyć się na wysypkę, świąd czy zaburzenia oddychania. W pierwszym przypadku wystarczy zimny okład. Jeżeli osa użądliła Cię w okolicie twarzy lub gardła bądź jesteś uczulony na jad, nie obejdzij się bez pomocy.

Jak chronić się przed ukąszeniami i użądleniami?

Kleszcze zazwyczaj czają się w trawach i zaroślach – jeśli nie musisz, nie decyduj się na spacer w gęstwinie. W innym wypadku pamiętaj o odzieży

z długim rękawem i nogawkami za kostki. Dodatkowo spryskaj się repelentem. Możesz postawić też na olejki eteryczne.

PAMIĘTAJ

Osoby uczulone na jad owadów mogą po ugryzieniu doznać wstrząsu anafilaktycznego. Jest to silna reakcja organizmu na alergen, która objawia się m.in. dusznością, nudnościami, nagłą pokrzywką, osłabieniem i kołataniem serca. Po zauważeniu objawów zgłoś się po pomoc.

Lato wiąże się ze zwiększonym ryzykiem ukąszeń, ugryzień i użądleń. Jak powinno wyglądać prawidłowe postępowanie w takiej sytuacji? Podpowiadamy.

Objawy ukąszeń i ugryzień

Warto pamiętać, że podczas ukąszenia do krwi dostają się obce białka. Jest to za-

WIĘCEJ ZIELENI W CENTRUM

Centrum Łodzi od lat konsekwentnie się zazielenia. W dużej mierze to efekt inwestycji zrealizowanych w ramach programu rewitalizacji, takich jak przebudowa pasażu Schillera.

Pierwszy etap programu rewitalizacji obszarowej zmierza do finału. Na zakończenie inwestycji jest czas do Nowego Roku. Większość projektów została już oddana do użytku. To m.in.:

- wyremontowane kamienice, a w nich nowe mieszkania komunalne wyposażone we wszystkie media, lokale użytkowe dla małych i średnich firm, pracownie artystyczne, świetlice czy małe domy dziecka,
- nowe pasáže wybudowane wewnątrz kwartałów, przy których powstały miejsca do rekreacji oraz tereny pod nową zabudowę mieszkaniową,
- odnowione parki z nowymi alejkami, ławkami i placami zabaw,

- przebudowane ulice z bezpiecznymi, wyniesionymi przejściami dla pieszych i szpalerami drzew.

Program rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi został podzielony na osiem kwartałów. W części z nich wszystkie inwestycje są już zrealizowane, ale w niektórych właśnie teraz trwają najintensywniejsze prace.

Tak jest w przypadku kwartału między ul. Piotrkowską i ul. Kilińskiego.

Pasaż Schillera na nowo

Jego najbardziej widocznym efektem będzie kończąca się powoli przebudowa pasażu Schillera, który zmienił się diametralnie. Cała jego nawierzchnia

została zerwana, starą fontannę zdemontowano, a część drzew przesadzono. – Na pierwszym etapie pracowali przede wszystkim gestorzy sieci, którzy zmodernizowali sieci pod ziemią. Drugim etapem modernizacji pasażu były już właściwie prace budowlane i nasadzenia zieleni, która jest najważniejszym

elementem nowego wyglądu tego miejsca – mówi Olga Kassyńska z Zarządu Inwestycji Miejskich. Nawierzchnia pasażu została wyłożona szarymi płytami granitowymi, takimi jak ul. Piotrkowska, którą pasaż łączy z parkiem Sienkiewicza. Po obu jego stronach urządzane są zieleńce.

Nowa fontanna znajduje się bliżej domu technika i została wybudowana na poziomie posadzki. Przed nią został zaaranżowany nieduży plac na imprezy plenerowe – jarmarki, targi i pikniki.

W pasażu zamontowanych zostanie dużo ławek i nie zabraknie placu zabaw. Przestrzeń zostanie też włączona do systemu monitoringu miejskiego, a w nadzorowaniu bezpieczeństwa pomogą kamery.

Zielony łącznik

Na zieloną metamorfozę pasażu łączącego ul. Piotrkowską z ul. Sienkiewicza złożyło się przede wszystkim 50 nowych drzew, klonów i grusz drobnoowocowych. Do tego w zieleńcach zostaną posadzone krzewy i ozdobne trawy. Uzupełnieniem będą niskie sosny i cisy w donicach.

Oś pasażu zostanie podkreślona roślinami kwitnącymi na biało. Nie zabraknie też roślin zimozielonych, żebyśmy również poza sezonem mogli spędzać czas i spacerować wśród zieleni.

WIELKOMIEJSKA KAMIENICA I POLICYJNE KASYNO

Przy ul. Sienkiewicza finiszują ostatnie inwestycje w programie rewitalizacji. Do grona wyremontowanych budynków dołączają niabawem te pod numerami 22 i 26.

Ulica Sienkiewicza znajduje się zaraz przy granicy historycznego centrum Łodzi i jego nowej części, powstającej wokół dworca Łódź Fabryczna. W jej bezpośrednim sąsiedztwie realizowane były i są nadal jedne z najważniejszych inwestycji w mieście, m.in. Mediateka przy ul. Moniuszki czy podziemna stacja kolejowa z tunelem średnicowym.

Samej ulicy inwestycje również nie omijają – wprost przeciwnie – worek z remontami rozwiązało Mia100 Kamienic, a teraz są one w szerszym zakresie konty-

nuowane dzięki programowi rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi.

– W Mieście Kamienic gruntownie odnowiliśmy budynki pod numerami 18 i 20. Na piętrach powstały mieszkania, a w parterach lokale usługowe. Szczytową ścianę budynku przy skrzyżowaniu z ul. Traugutta ozdobił dodatkowo mural przedstawiający Artura Rubinsteina – opowiada Agnieszka Kowalewska, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich.

WIĘCEJ Z UNIJNYM WSPARCIEM

W ramach programu rewitalizacji dzięki unijnemu dofinansowaniu udało się odnowić kolejne budynki i przestrzenie. Ulica Sienkiewicza została przebudowana, pod ziemią zostały

zmodernizowane sieci, a na powierzchni ułożono równe chodniki i posadzono drzewa. Remontowane są też kolejne budynki, w tym do wspomnianych już budynków dołączył trzeci, kolejny pod numerem 22. W przeciwieństwie do sąsiadek ten będzie dedykowany w dużej mierze lokalnym biznesom.

– Urządzimy do 37 lokali biurowych dla małych i średnich firm. Na parterze powstaną lokale usługowe na wynajem. Przy ul. Sienkiewicza 22 będzie także działało Centrum Aktywności Lokalnej, miejsce, w którym osoby w różnym wieku będą mogły spędzać wolny czas, uczestniczyć w kołach zainteresowań, odrabiać lekcje czy też znaleźć wsparcie – mówi Małgorzata Loeffler z ZIM-u.

Tuż obok, pod numerem 26, trwa z kolei remont willi Mau-

rycego Frankela, która służyła m.in. za policyjne kasyno, czyli kantynę. Ta funkcja zostanie tu zachowana, ponieważ na parterze gmachu powstanie lokal usługowy, który będzie można wykorzystać pod gastronomię. Na piętrze natomiast, w pozostałych pomieszczeniach, powstaną kolejne lokale biurowe. Dzięki remontowi willa znowu będzie ozdobą ulicy, tak jak w XIX w., kiedy została wzniesiona. Powoli kończy się w niej generalny remont, ekipy odnowiły stolarkę, dach i elewacje budynku. Jego wnętrza zostały przebudowane, aby lepiej służyły przyszłym najemcom. We wnętrzu nie zachowały się niestety elementy oryginalnego wystroju, ale fasadom przywrócony zostanie oryginalny kształt i detale architektoniczne.

ODŹYJE STARY FOLWARK SCHEIBLERA

Kolejna zapomniana część dawnego imperium Karola Scheiblera zostanie uratowana dzięki prywatnemu inwestorowi. Jesienią 2023 r. ma się rozpocząć rewitalizacja zabytkowych budynków, będących pozostałością po starym folwarku scheiblerowskim przy parku Nad Jasieniem, na wschodnim końcu ul. Tymienieckiego.

Projekt łódzkiego inwestora, firmy Vision Invest, jest nawiązaniem do inwestycji typu mixed-use (mieszanej funkcjonalności), w których w wyważonych proporcjach łączą się funkcje mieszkalne i handlowo-usługowe. Takie same założenia, choć na większą skalę, przysięgają realizowanym w Łodzi projektom Fuzja (Echo Investment) czy Wi-Ma Widzew-

ska Manufaktura (Holding Cavatina).

Na skraju parku

Po folwarku zachowały się spichlerz i tzw. mleczarnia (chlewnia). W myśl projektu łódzkiej firmy Vision Invest po gruntownym remoncie obiekty mają zostać przystosowane do pełnienia funkcji usługowo-handlowych. Byłyby to

łącznie ok. 2 tys. mkw. powierzchni użytkowej w zabudowaniach odrestaurowanych pod nadzorem konserwatora zabytków. Na tym jednak nie koniec. Teren folwarku to 11 tys. mkw., więc jest tam wy-

starzająco dużo miejsca na nową zabudowę. Powstać ma tam 7-kondygnacyjny dom mieszkalny, zbudowany na planie litery E, który przy powierzchni 12 tys. mkw. zaoferuje ok. 240 apartamentów. Ponieważ stanie na terenie objętym nadzorem konserwatorskim, wizerunkowo ma nawiązywać do historycznej zabudowy z czerwono-

nej cegły. Zobowiązującą dla inwestora jest także sąsiedztwo parku, dlatego cała inwestycja ma docelowo tonąć w zieleni, i to nie tylko na poziomie gruntu, bo zostanie wprowadzona także na dachy budynków i tarasy. Uzupełnieniem inwestycji będzie nowa droga, która połączy teren inwestycji z al. Śmigłego-Rydza.

cyjnych. Przy ul. Piotrkowskiej 40 firma wyremontowała zabytkową frontową kamienicę (niegdysiejszy Dom Bankowy Józefa Rabinowicza powstały w drugiej połowie XIX w.), a całe podwórko za nim, ciągnące się do ul. Wschodniej, zabudowała nowymi budynkami mieszkalnymi. Z kolei przy ul. Kopernika 15/17 firma zmieniła dawną fabrykę szpilek do nici w kameralne osiedle mieszkaniowe.

Inwestor z doświadczeniem

Spółka Vision Invest nie boi się wyzwania rewitaliza-

(pj)
FOT. MAT.PRAS.

SUDOKU ŁATWE

7								9
		9	8		4	5		
3			7		2			8
		7	5		3	2		
	3			2				5
		8	6		9	4		
1			9		6			4
		4	2		8	1		
8								5

SUDOKU ŚREDNIE

		7				2		
6	3			1			8	
2		1	4	5				
			2		5			7
		2				6		
4			3		9			
				2	4	7		8
	4			3			2	9
		8				1		

SUDOKU ŚREDNIE

8		3	1		5	4		9
	1		4	8	2		5	
		6		7		9		
	3						6	
		2		5		7		
	5		9	2	7		3	
3		9	5		6	2		4

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

OGŁOSZENIA MIEJSKIE

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

ogłasza nabór wniosków w terminie do dnia 31 października 2023 r. na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze miasta Łodzi, na które miasto Łódź udzieli dotacji w 2024 r.

- Nabór wniosków ogłaszany jest na podstawie uchwały Nr LIV/1304/17 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze miasta Łodzi (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3519), zmienionej uchwałą Nr XLIII/1337/21 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 2 czerwca 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 2950).
- O udzielenie dotacji celowej z budżetu miasta Łodzi mogą ubiegać się osoby fizyczne, jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, prowadzące prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze miasta Łodzi.
- Dotacja może obejmować nakłady konieczne na realizację prac określonych w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951).
- Termin realizacji prac objętych wnioskiem nie może być dłuższy niż do dnia 5 grudnia 2024 r.
- Warunkiem ubiegania się o dotację i udzielenia dotacji z budżetu miasta Łodzi jest udokumentowanie posiadania finansowych środków własnych na wykonanie części prac objętych wnioskiem.
- Dotacja może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie wyżej wymienionych prac.
- Zmniejszenie wysokości finansowych środków własnych jest możliwe jedynie w przypadku konieczności niezwłocznego podjęcia prac przy zabytku lub w przypadku zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej, naukowej.
- Łączna wysokość dotacji udzielonych z budżetu miasta Łodzi oraz z innych źródeł sektora finansów publicznych nie może przekroczyć wysokości 100% nakładów koniecznych.
- Wnioski należy składać w terminie **do dnia 31 października 2023 r.** na druku, którego wzór stanowi załącznik Nr 2 do zarządzenia dotyczącego przedmiotowego naboru wniosków. Wnioski należy składać w formie papierowej, osobiście w Łódzkim Centrum Kontaktów z Mieszkańcami – Łódź, ul. Piotrkowska 110 (wejście od al. Schillera) w godzinach pracy Urzędu Miasta Łodzi lub przesłać pocztą na adres: Urząd Miasta Łodzi, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź (data wpływu do urzędu nie może przekraczać 31 października 2023 r.). Druk wniosku wraz ze wzorem pełnomocnictwa i zgody wszystkich współwłaścicieli jest dostępny w Biurze Architekta Miasta w Departamencie Planowania i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miasta Łodzi ul. Wólczańska 36, tel. 42 638-43-33, 42 272-62-50, 42 638-42-36, 42 638-42-28, a także pod adresem internetowym <http://bip.uml.lodz.pl>.
- Rozstrzygnięcie naboru nastąpi po uchwaleniu przez Radę Miejską w Łodzi budżetu miasta Łodzi na 2024 r.
- Wnioski, które wpłynęły do Urzędu Miasta Łodzi po terminie wskazanym w ust. 9 pozostaną bez rozpatrzenia.

PREZYDENT MIASTA ŁODZI

informuje, że w dniach **od 9 sierpnia 2023 r. do dnia 30 sierpnia 2023 r.** zamieszczony jest na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Łodzi, stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi oraz na stronie internetowej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wykaz nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa położonej w Łodzi **przy ul. Pienistej 71**, oznaczonej jako działka nr 2/39 w obrębie P-33, uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00039898/7 przeznaczonej w części o pow. 228,40 m² do udostępnienia pod lokalizację infrastruktury przesyłowej na okres do 3 lat.

PIEKARKI wracają do gry

FOT. TME SMS

Od wyjazdowego spotkania z Pogonią Tczew piłkarki UKS SMS Łódź rozpoczną nowy sezon w Orlen Ekstralidze. Inauguracyjne spotkanie rozpocznie się w sobotę, 19 sierpnia, o godzinie 16:00.

W poprzednich rozgrywkach drużyna prowadzona przez trenera Marka Chojnackiego zajęła trzecie miejsce, a sezon zakończyła zdobyciem Orlen Pucharu Polski. W przerwie letniej doszło jednak do wielu zmian kadrowych, więc obecnie trudno ocenić możliwości przebudowanej drużyny. Z Łodzią poze-

gnały się: Oliwia Szperkowska, Anna Rędzia, Gabriella Cuevas, Katarzyna Konat, Klaudia Jedlińska, Yurina Enjo i Dominika Kopińska. Ich miejsce w ligowej kadrze zajęły: Monika Sowalska, Patrycja Balcerzak, Milena Kowalska, Aleksandra Stasiak i Karolina Majda, które z nową drużyną poznawały się m.in. podczas zgrupowania w Kleszczowie i w trakcie gier kontrolnych.

Seria sparingów

Te ostatnie łodzianki zaczęły od starcia z GKS Katowice. W konfrontacji z mistrzyniami Polski UKS SMS dwa razy trafił w słupek i raz w poprzeczkę, ale gola nie zdobył. Rywalki trzy razy trafiły do siatki i zwyciężyły 3:0. W kolejnym

meczu łodzianki były już skuteczniejsze. Po dwóch golach Majdy oraz bramkach zdobytych przez Paulinę Filipczak, Natalię Rohn i Dominikę Gąsieniec pokonały Śląsk Wrocław 5:2. Kolejny sparing rozegrały z Czarnymi Sosnowiec. Tym razem w głównej roli wystąpiła Filipczak, która najpierw trafiła w słupek, a później wpisała się na listę strzelczyń, zapewniając swojej drużynie wygraną 1:0. Zwycięstwem zakończyła się również konfrontacja ze Stomilanką Olsztyn. Po trafieniach Stasiak, Rohn i Majdy UKS SMS wygrał ten mecz 3:2. Serię gier kontrolnych brązowe medalistki poprzednich rozgrywek zakończyły 12 sierpnia spotkaniem z AZS UJ Kraków, wygranym 2:0.

MD

FOT. ORZEŁ ŁÓDŹ

Uratowani przed spadkiem

To był dramatyczny sezon w wykonaniu drużyny H. Skrzydlewska Orzeł Łódź. Wymiana składu, rozszada na ławce trenerskiej i szumne zapowiedzi w walce o awans – to wszystko zostało negatywnie zwerfikowane podczas rozgrywek. Nawet utrzymanie nie jest zastugą łódzkiego zespołu, pierwszoligowy był został uratowany przez Landshut Devils, którzy wygrali z PSŻ Poznań.

Od początku ten mecz nie układał się najlepiej dla Orła. Już po czterech biegach przyjezdni mieli na koncie 15 punktów. Poza Nielsem Kristianem Iversenem zawodzili wszyscy. W tym momencie jednak była

jeszcze szansa na to, żeby się podnieść i pojechać po zwycięstwo, które dałoby pewne utrzymanie, a nawet awans do play-off. Jednak w biegu piątym Rune Holta przywiózł zero punktów, a chwilę później z takim samym rezultatem swój start zakończył Mateusz Dul. Zwycięstwo przyszło w końcu w biegu siódmym. Timo Lahti przywiózł trzy punkty, a Tom Brennan jeden. Nie była to jednak zapowiedź remontady. W kolejnych wyścigach Aleksander Grygolec i Lahti przyjeżdżali bez zdobytych punktów. Bieg 10. to kolejna próba zrywu Iversena. Norweg wygrał, a Jakub Jmróg dojechał trzeci. Partnerzy jednak

nie dawali rady i kolejne dwa starcia skończyły się remisem i zwycięstwem drużyny z Bydgoszczy. Start 13. wlał w serca kibiców nieco nadziei. Łódzkie Orły wygrały 5:1, pierwszy był Iversen, drugi Brennan. Przed biegami nominowanymi na tablicy wyników pojawił się stan 39:45, zatem była jeszcze szansa na zwycięstwo.

Licząc na innych

Jednak nie została ona wykorzystana i los drużyny, prowadzonej przez Marka Cieślaka, rozgrywał się w Niemczech na torze w Landshut. Tam PSŻ Poznań walczył z miejscowymi Diablami. Rozgrywka była bardzo

wyrównana, a przed biegami nominowanymi gospodarze mieli za ledwie dwa punkty przewagi. Jednak na szczęście dla łódzkiej drużyny start 14. wygrali 5:1 miejscowi i to poznaniacy pożegnali się z 1. ligą. Nie tak miał

się zakończyć ten sezon, nie na taki wynik budowana była kadra i zatrudniany trener z olbrzymim doświadczeniem. Włoda-

rze Orła mają nad czym myśleć przed startem kolejnych rozgrywek.

PB

FOT. ŁODZ.PL
(PAWEŁ ŁACHETA)

DERBY ŁODZI DLA WIDZEWA!

Jedenaście lat kibice w Łodzi czekali na derby w Ekstraklasie. Było warto. Mecz zdecydowanie ich nie rozczarował. Obie drużyny miały swoje szanse, jednak większą determinacją wykazał się Widzew, który zwyciężył 1:0.

Początek meczu należał do ŁKS. Już kilka minut po rozpoczęciu spotkania świetną okazję miał Kay Tejan, jednak jego mocne uderzenie obronił Henrich Ravas. Chwilę później z dystansu strzelał Kamil Dankowski, jednak kolejny raz na wysokości zadania stanął słowacki bramkarz. Po tej akcji mecz znacznie stracił tempo. Obie drużyny dobrze się szachowały w środku pola, ale żadna nie potrafiła zbudować przewagi, która dałaby szansę bramkową. Taka przyszła dopiero w 32. minucie, kiedy Filip Przybulek znalazł się w znakomitej sytuacji,

ale w ostatniej chwili jego strzał zatrzymał obrońca. Kilka minut później z rzutu wolnego uderzał Bartłomiej Pawłowski, jednak fantastyczną paradą popisał się Aleksander Bobek. Na pierwszą, i jak się okazało jedyną bramkę, czekaliśmy aż do 45. minuty. Pawłowski ruszył z kontrą od środka boiska, idealnie w tempo zagrał do Jordiego Sancheza, a ten strzałem w długi róg wyprowadził zespół na prowadzenie. Trzy minuty później mogło być 2:0, kolejną bramkę strzelił hiszpański napastnik, ale sędziowie VAR dopatrzili się spalonego.

Emocje w końcówce

W drugiej połowie mieliśmy już nieco mniej emocji. ŁKS od początku zakładał wysoki pressing, jednak głębiej cofnięty Widzew dobrze rozbił ataki. Zespół Janusza Niedźwiedzia kolejny raz grał bardzo nisko, ograniczał się do kontr i ryzykował stratę bramki w końcówce. To jednak

się nie stało. Pod koniec temperatury meczu znacznie podskoczyła, jednak nie za sprawą pięknych akcji. Dwukrotnie sędziowie musieli rozdzielać piłkarzy, którzy rzucili się sobie do gardeł. Ponadto w doliczonym czasie gry Luis da Silva obejrzał czerwoną kartkę za powstrzymanie groźnej akcji faulem. W następnej kolejce Widzew jedzie do Zabrza na mecz z Górnikiem, a ŁKS zagra na własnym stadionie z Pogonią Szczecin.

PB

EKSTRAKLASA

4. KOLEJKA

1:0

WIDZEW ŁÓDŹ

ŁKS ŁÓDŹ

45' Sanchez
90+ Silva

Tabela na 14.08.2023, godz. 22:00

EKSTRAKLASA	M	G	PKT
1. Legia Warszawa	3	7:1	7
2. Lech Poznań	3	5:2	7
3. Cracovia	3	5:3	7
4. Zagłębie Lubin	4	6:5	7
5. Jagiellonia	3	6:5	6
6. Radomiak Radom	4	4:3	6
7. Widzew Łódź	4	6:6	6
8. Pogoń Szczecin	3	3:3	6
9. Warta Poznań	4	6:5	5
10. Stal Mielec	4	5:4	5
11. Piast Gliwice	4	3:3	5
12. Raków Częstochowa	3	6:4	4
13. Ruch Chorzów	4	5:7	4
14. Puszcza Niepołomice	4	5:8	4
15. Górnik Zabrze	4	1:4	4
16. ŁKS Łódź	4	2:7	3
17. Korona Kielce	3	2:4	1
18. Śląsk Wrocław	3	3:6	1

MISTRZ
PUCHARY
SPADEK

WIDZEW

Ravas – Stepiński, Szota, Silva, Nunes (96' Milos) – Hanousek – Terpiłowski, Alvarez (96' Żyro), Przybulek (66' Kun), Pawłowski (96' Giganiks) – Sanchez

ŁKS

Bobek – Dankowski, Monsalve (71' Marciniak), Flis, Głowacki (96' Janczukowicz) – Louveau, Mokrzycki, Lorenc (46' Hoti) – Pirulo (68' Letniowski), Śliwa (68' Jurić) – Tejan

FOT. MAT.PRAS.

WILKI ŁÓDZKIE NAJLEPSZE W 2. LIDZE!

To było efektowne zwyciężenie znakomitego sezonu. W finałowym meczu PFL2 Wilki Łódzkie pokonały ekipę Rhinos Wyszków 52:0 i z kompletem zwycięstw wygrały rywalizację na zapleczu najwyższego poziomu rozgrywkowego futbolu amerykańskiego w Polsce.

Przy okazji łodzianie przebrwali złą passę w finałach Polskiej Futbol Ligi. Dwa lata temu w najważniejszym meczu PFL2 przegrali 20:29 z Armią Poznań, a przed rokiem w walce o złoto PFL9 (dziewięciosobowa odmiana FA) musieli uznać wyższość Rhinos, którym ulegli 24:26. W trzecim podejściu nie dali już rywalom żadnych szans i zgarnęli puchar za końcowe zwycięstwo.

Potwierdzenie siły

Był to w pełni zasłużony sukces, o czym najlepiej

świadczy tegoroczny bilans drużyny prowadzonej przez Dextera Russella Jr. Pod wodzą swojego głównego trenera i zarazem rozgrywanego Wilki Łódzkie z kompletem zwycięstw zakończyły rundę zasadniczą, ale do fazy play-off przystępowały z szacunkiem do pokonanych wcześniejszej rywali. – Staramy się nie oglądać za siebie. Cały czas mówimy, że to, co zrobiliśmy w ostatnim meczu nie ma już znaczenia. Liczy się tylko to, co zrobimy w następnym – podkreślał Russell Jr. przed decydującą częścią drugoligowego sezonu. Koncentrując się na kolejnych wyzwaniach jego podopieczni do wcześniejszych triumfów dorzucili dwa kolejne. W półfinale łodzianie ograli 30:8 ekipę Angels Toruń, a w meczu

o złoto zrewanżowali się Nosorożcom za porażkę w ubiegłorocznym finale „dziewiątek”. Mecz rozegrany na obiekcie MOSiR w Konstancynie Łódzkiej potwierdził, że Wilki były zdecydowanie najlepszą drużyną tegorocznych rozgrywek PFL2.

MD

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

30°C

Imieniny
obchodzą:
Joachim, Roch,
Ambroży, Emil,
Beatrycze, Stefan

16.08

CZWARTEK

26°C

Imieniny
obchodzą:
Anita, Jacek,
Julianna, Klara,
Anastazja, Eliza

17.08

FOT. ŁODZ.PL, ENVATO ELEMENTS, WIKIPEDIA

Rodzinne miasto

TWÓRCY ŁÓDZI PRZEMYSŁOWEJ

MENEDŻER

Beczki Grohmana

Henryk, najstarszy z czterech synów i dziedzic imperium Ludwika Grohmana, mając 27 lat, przejął prowadzenie fabryki po śmierci ojca w 1889 r. Rozbudował zakład

i postawił nowoczesny, wielowydziałowy kombinat włókienniczy przy ul. Targowej, do którego prowadziła monumentalna brama, zwana „Beczkami Grohmana”. Stały się one symbolem przedsiębiorstwa, a obecnie także wizytówką Łodzi przemysłowej. W 1889 r. firma Grohmanów – zgodnie z trendem koncentracji kapitału – szybko przekształcona została w Towarzystwo Akcyjne Zakładów Przemysłowych Ludwika Grohmana. Henryk równocześnie uruchomił własną przedziałnię bawełny przy ul. Emilii 24 (ul. Tymienieckiego) i jako pierwszy fabrykant zainstalował tam zakładową elektrownię. W 1898 r. dołączył także do grona założycieli i współwłaścicieli łódzkich tramwajów, pełniąc funkcję prezesa Rady Nadzorczej Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych. agr

ŁÓDZKIE
GAWĘDY

PUBY W DAWNYM STYLU

Ukaz carski z 1844 r., ograniczający liczbę szynków w miastach, pozwalał na ich zakładanie poza rogatkami. Pojawiły się więc szynki w Chojnach, Radogoszczu, w Łagiewnikach, na Bałutach, czyniąc konkurencję miastu. W latach 50. XIX w. istniały w Łodzi dwie hurtownie trunków krajowych, zaopatrujące szynkarzy. Jedna należała do Szmula Saltzmana, a druga do Gottlieba Hardta. W 1858 r. dwie hurtownie posiadał Icyk Fejgin, a jeden ze składów mieścił się przy ul. Piotrkowskiej 198. W szynkach sprzedawano wódkę, piwo i niektóre artykuły spożywcze. Prawie w każdym szynku przy Piotrkowskiej działały kregielnie i bilardy,

Ogródek restauracyjny w Paradyżu (dziś ul. Piotrkowska 175)

a były to miejsca spotkań towarzyskich, zebrań i narad. Niektóre szynki, prowadzone przeważnie przez Niemców, były jednocześnie tzw. traktierniami, gdzie można było zjeść ciepłe dania, a funkcjonowały one także przy zajazdach i cukierniach. W listopadzie 1863 r. Łódź miała 17 traktierni, z których cztery znajdowały się przy ul. Piotrkowskiej 3 (Engla), 19, 86 i 175 (Paradyż). Tego typu lokale

utrzymywali również Szwetysz i Sellin na Nowym Rynku. Lepiej urządzone restauracje pojawiły się pod koniec lat 50. XIX w. W Łodzi było ich wtedy trzy, a Piotrkowska chlubiła się jedną restauracją, założoną w 1862 r. przez Adolfa Manteuffla, przy rogu ul. Zawadzkiej i Piotrkowskiej 11. Sprzedawano tam trunki krajowe i zagraniczne, a handlujący nimi uważali się za wyższą kategorię kupców. agr

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Kolejne wydanie
w piątek
18 sierpnia

„ŻYWIOT MATEUSZA”
I „KONOPIELKA”

KARTKA Z KALENDARZA

16 sierpnia 1933 r. w Łodzi urodził się Witold Leszczyński – polski reżyser, scenarzysta, operator filmowy i pedagog. Jako absolwent Wydziału Elektryki Politechniki Warszawskiej w 1962 r. ukończył także studia na Wydziale Reżyserii PWSFTviT w Łodzi. Pierwszy sukces przyniósł

mu film „Żywot Mateusza” (1967 r.), adaptacja powieści „Ptaki” T. Vesaasa ze znakomitą rolą Franciszka Pieczki. Obraz wywołał zainteresowanie krytyki, zdobywając Grand Prix młodzieżowej sekcji MFF w Cannes. Po mniej znanych realizacjach: „Rewizji osobistej” (1972 r.) i autobiograficznych „Rekolekcjach” (1977 r.), Leszczyński z powodzeniem nakręcił w 1981 r. adaptację powieści „Konopielka” Edwarda Redlińskiego. Kolejną prezentacją oryginalnego stylu reżysera okazała się ekranizacja powieści Edwarda Stachury „Siekierzada” (1986 r.), która otrzymała Nagrodę Forum Młodego Kina na MFF w Berlinie oraz Grand Prix Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych. Swoimi kolejnymi obrazami: „Kolos” (1993 r.) i „Requiem” (2001 r.), twórca nawiązał do skandynawskiej poety-

Witold Leszczyński
ReżyserGwiazda
Witolda Leszczyńskiego
w łódzkiej Alei Gwiazd

ki i filozofii przyrody z debiutanckiego „Żywotu Mateusza”. Od 1997 r. Witold Leszczyński był także wykładowcą łódzkiej Szkoły Filmowej. Jego ostatni film – „Stary człowiek i pies” (2007 r.) – kręcono w Łodzi. Reżyser zdążył jedynie rozpocząć zdjęcia, bo po kilku dniach uległ wypadkowi, a dwa tygodnie później, 1 września 2007 r., zmarł w łódzkim szpitalu i został pochowany na cmentarzu Zarzew. Obraz ukończył wg jego zamysłu operator Andrzej Kostenko. W 2010 r. pośmiertnie odświeżono na Piotrkowskiej gwiazdę Witolda Leszczyńskiego. agr

GALERIA ŁÓDZKICH KAMIENIC I DETALI

Detal eklektycznej kamienicy Salomona Bahariera przy ul. Piotrkowskiej 107, zbudowanej w 1881 r. wg projektu Edwarda Crentzburga. W 1887 r. Dawid Lande, na zlecenie nowego właściciela – Henryka Sachsa, przebudował fasadę kamienicy, ozdabiając ją głównie pseudoempirycznym detalem